

POSTANOWIENIE

9 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Ewa Stefańska

na posiedzeniu niejawnym 9 czerwca 2026 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku B.B., i E.B.
z udziałem M.B. i B.J.,
o stwierdzenie nabycia spadku,
na skutek skargi kasacyjnej M.B.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie
z 11 kwietnia 2025 r., XXVII Ca 2759/23,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

(M.T.)

UZASADNIENIE

Uczestniczka M.B., wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie z 11 kwietnia 2025 r., wydanego w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (zob. uzasadnienie uchwały składu 7 sędziów SN z 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, Nr 4, poz. 53). Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (zob. postanowienie SN z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie SN z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wyводу zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. Szczególna podstawa przedsądu

z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga przy tym samodzielnego, czyli odrębnego od podstaw kasacyjnych wskazania i wykazania naruszenia konkretnego przepisu prawa (procesowego lub materialnego), które jest oczywiste i bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że objęte skargą orzeczenie jest wadliwe i dlatego skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania.

Uzasadnienie wniosku oparte na tej przesłance wymaga przedstawienia argumentacji prawnej zmierzającej do wykazania kwalifikowanego naruszenia powołanych w skardze przepisów prawa, możliwego do stwierdzenia bez merytorycznej analizy zaskarżonego orzeczenia oraz podstaw kasacyjnych (zob. postanowienia SN z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z 5 października 2007 r., III CSK 216/07 i z 11 sierpnia 2011 r., IV CSK 163/11). Uzasadnienie wniosku nie może sprowadzać się do powtórzenia, choćby w zmodyfikowanej formie, uzasadnienia podstaw kasacyjnych, jak również być sformułowane w sposób, który wymagałby oceny ich zasadności, gdyż nie jest ona możliwa na tym etapie postępowania i w składzie Sądu dokonującego wstępnej oceny skargi kasacyjnej pod kątem występowania w sprawie przesłanek określonych w art. art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Skonfrontowanie uzasadnienia zaskarżonego wyroku i uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie potwierdza tezy o oczywistej zasadności tego środka zaskarżenia. Ustalenia faktyczne Sądów *meriti* są dla Sądu Najwyższego wiążące i niemożliwe wprost do zakwestionowania w postępowaniu kasacyjnym. Sąd Najwyższy jako instancja kasacyjna nie jest uprawniony do badania zasadności ustaleń faktycznych i ocen dowodów dokonanych przed sądem drugiej instancji (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania prowadzi do konkluzji, że zasadnicza część wyводу skarżącej koncentruje się na kwestionowaniu sposobu przeprowadzenia i oceny postępowania dowodowego, w szczególności opinii biegłych, oraz odmowy dopuszczenia dowodu z opinii kolejnych biegłych zgłaszanych przez uczestniczkę postępowania. Skarżąca obszernie polemizuje z wnioskami z opinii biegłych, podnosi zarzuty co do opinii, wskazuje na odmienną ocenę materiału przedstawioną w prywatnej opinii oraz

wywodzi, że zgromadzony materiał dowodowy powinien zostać oceniony odmiennie niż uczyniły to sądy. Tego rodzaju argumentacja zmierza jednak do podważenia ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia oraz oceny dowodów dokonanej przez sądy obu instancji.

Nie sposób również podzielić stanowiska skarżącej, jakoby w sprawie doszło do nierozpoznania istoty sprawy. W pierwszej kolejności zauważyć należy, że zarzut nierozpoznania istoty sprawy stanowi wadę braną pod uwagę w ramach kontroli orzeczeń sądu pierwszej instancji w postępowaniu apelacyjnym (art. 386 § 4 k.p.c.); zarzut tego rodzaju wadliwości nie odnosi się do orzeczenia sądu drugiej instancji i nie może stanowić usprawiedliwionej podstawy skargi kasacyjnej (zob. wyroki SN z 2 października 2020 r., III CSK 179/18; z 14 lutego 2001 r., I PKN 247/00, OSNP 2002, nr 21, poz. 521). Według Sądu Najwyższego, z uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia wynika, że sądy obu instancji rozpoznały przedmiot sporu, przeprowadziły postępowanie dowodowe, dokonały oceny zgromadzonego materiału dowodowego. Okoliczność, że ocena ta pozostaje niezgodna ze stanowiskiem skarżącej, nie oznacza nierozpoznania istoty sprawy.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., orzeczono jak wyżej.

Ewa Stefańska

(M.T.)

[SOP]